

Fortsatt högt söktryck efter pandemin: om fördelningen av stipendier hösten 2023

Genom biblioteksersättningen och övriga stipendier ur statliga anslag ska författarfonden främja litteraturens utveckling och bidra till att förbättra de litterära upphovsmännens ekonomiska villkor.

Författarfondens stipendier är många gånger avgörande för den enskilde upphovsmannens möjligheter fortsätta sin litterära verksamhet. Inte minst gäller det särskild biblioteksersättning och de fleråriga stipendierna, vilka på ett särskilt sätt frigör tid och kraft för den enskilde att ägna sig åt och fördjupa sin litterära verksamhet.

Författarfonden har nu efter höstens ansökningsomgång beslutat om fördelning av stipendier: 4 st. tioåriga långtidsstipendier, 9 st. femåriga arbetsstipendier och 19 st. treåriga arbetsstipendier samt 127 st. ettåriga stipendier. Totalt hade 1 184 författare, översättare, tecknare, fotografer och kulturjournalister ansökt i höstens omgång; av dem kunde alltså 159 st. (14%) beviljas någon form av stipendium.

Författarfonden har vid varje enskild ansökningsomgång att prioritera bland de många stipendieberättigade som är fler än vad författarfondens medel räcker till. Till beskrivningen av konkurrensen hör också att stipendierna ska fördelas på många olika yrkesgrupper av bokupphovsmän och flera olika litterära genrer: utöver skönlitterära och facklitterära författare även översättare, tecknare och fotografer. På hösten är också kulturjournalister berättigade till en del av stipendieutbudet.

Det mycket höga söktrycket håller fortsatt i sig på nivåer nästan i paritet med de pandemipåverkade krisåren 2020 och 2021, samtidigt som antalet stipendier som nu kan beviljas är långt färre. Den alltid hårda konkurrensen - med bifallsprocent ofta under 20% - har därför under år 2023 varit ännu hårdare än normalt, och många kvalificerade sökande har blivit utan stipendium. Söktrycket under året har varit hela 37% högre än under de fem år (2015-2019) som föregick pandemin:

År	Antal ansökningar	Antal beviljade stipendier	Bifallsprocent	
2015-2019	1 685/år	334/år	20%	
2020	2 694	769	29%	<i>Förstärkt med "krisstipendier"</i>
2021	2 493	1 171	47%	<i>Förstärkt med "krisstipendier"</i>
2022	2 218	370	17%	
2023	2 302	291	13%	

Sammanställningen avser arbetsstipendier m.m. ur biblioteksersättningen samt övriga anslag till författare, översättare, tecknare, fotografer och kulturjournalister. Utöver dessa fördelar författarfonden även stipendier till dramatiker samt bidrag för internationella utbyten.

Till år 2024 växer den sammanlagda biblioteksersättningen – ur vilken de flesta av stipendierna fördelas – med endast 1%, samtidigt som tidsbegränsade konstnärspolitiska förstärkningar gradvis ska avvecklas. Den hårda konkurrensen och låga beviljandegraden förväntas således hålla i sig under år 2024.